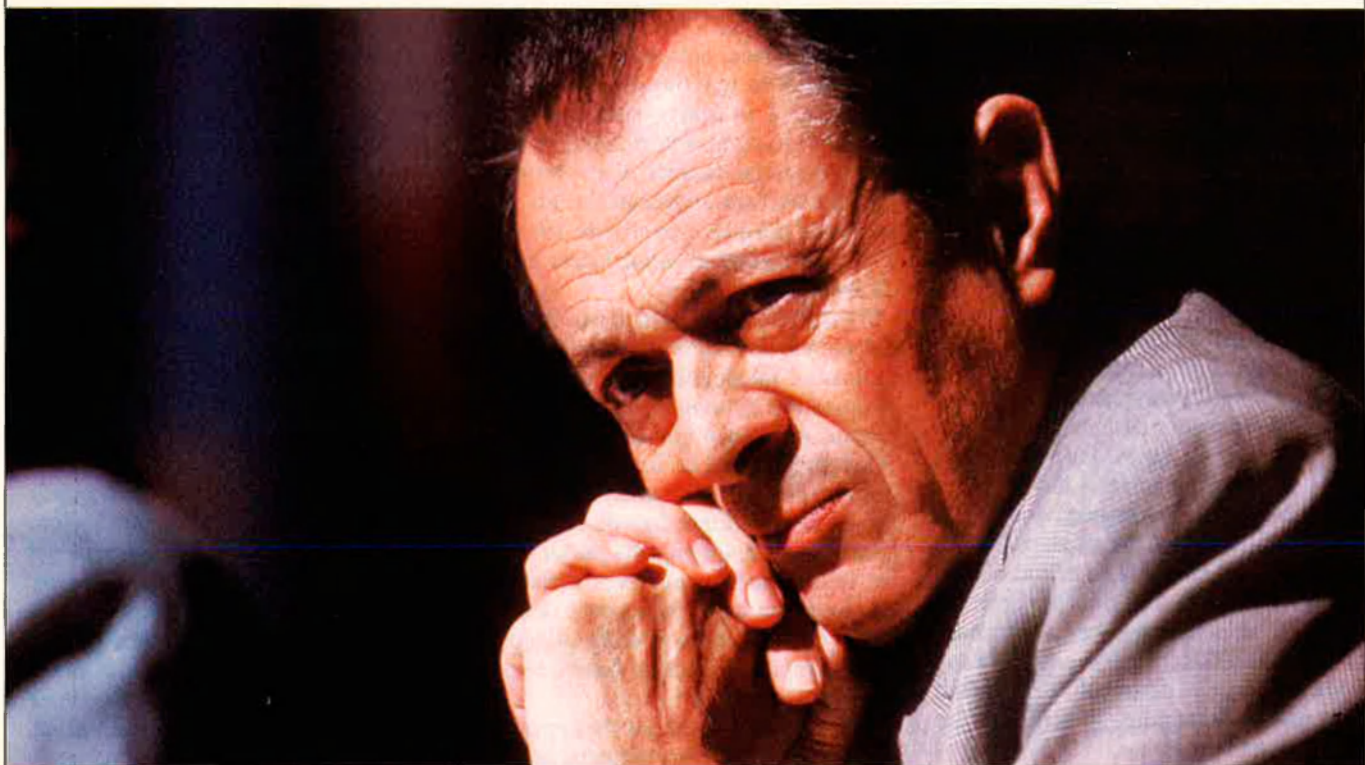

Els ciutadans francesos voten de nou

Adéu als socialistes

A l'estat francès, diumenge 21 i diumenge 28, hi ha eleccions per renovar l'Assemblea. La dreta té la victòria, claríssima, a la mà. Però l'esquerra també espera expectant els resultats: una possible coalició de futur està en joc.

Michel Rocard eixirà derrotat de les eleccions, però la seua proposta de refundació de l'esquerra centrarà bona part de la campanya.

KESSLER

Dimarts 9 de març. Nou i deu minuts del matí. Square Viviani. Un petit parc, des del qual només cal travessar un pont per a arribar a Notre-Dame. Al costat que dóna al carrer de Lagrange, l'Ajuntament de París ha instal·lat els plafons de publicitat electoral. Un home, amb posat d'executiu, passeja per la vorera. Porta una barba ben retallada, vesteix elegantment, sense extravagància, i tragina un portafolis. De sobte s'atura davant el plafó número dos, extrau un retolador gros de la seua butxaca i l'emborrona. Ha pintat una creu gammada sobre la cara de Jean Marie Le Pen i la de Cyril Lacheret, el candidat del Front Nacional ("Els francesos primer").

El rebuig que expressa aquesta acció no és, però, excepcional. Ni es limita als polèmics candidats feixistes. El candidat comunista ocupa el cartell número u i li han pintat la cara de pallaso. El cartell número quatre és ocupat per un sorprenent Moviment Ondulatori Unificat (uns grillats) i els retoladors fan inviable entendre'n el contingut. En el número sis hi ha Muriel Labrouse, de Generació Ecologia, la gran esperança blanca. Li han pintat unes discretes ulleres. Al plafó onze tampoc no es pot veure res encara que s'endevina que al darrere hi ha el Partit de la Llei Natural, que pretén fer anar la cosa mitjançant la meditació. Al número 13, finalment, els socialistes han vist com un dibuixet canvia la rosa per un condó.

L'argument de la pintada és simple: "no el traspassa ni l'atur". Els, també, tres milions d'aturats que té l'estat francès.

El conjunt, tot plegat, denota a les clares l'apatia de la campanya i la poca estimació que, en general, els francesos senten pels seus polítics. Les últimes setmanes les televisions pugen audiència programant sàtires del país oficial. Al carrer posen la directa i pinten els pocs cartells que hi ha.

La campanya electoral és discreta. Els partits han acordat una reducció de la despesa i, amb poques excepcions, enganxen només en els llocs oficials i només un sol cartell. En les universitats, en alguns fàbriques, en llocs concrets com aquests, es pot veure un cartell o dos de grups minoritaris d'extrema esquerra. La sensació de

polidesa és, tanmateix, generalitzada. A les bústies arriba poca propaganda —el Front Nacional és pràcticament monopolitzador d'aquest espai— i les televisions emeten els espais públics i poca cosa més. Els mítings s'han transformat gairebé en reunions íntimes i cal recórrer a grans actes de partit, com la convenció dels gaul·listes, per a aportar-hi una mica de massificació.

Però, ¿per què aquest perfil baix? ¿Només per desgana? Evidentment no. Importa i molt, el fet que aquesta és una campanya amb molt poc atractiu polític:

Les candidatures principals

Només cinc partits (PS, RPR-UDF, PC, Verds i FN) tenen alguna opció a traure diputats, opció que no sembla probable per als partits nacionalistes de Catalunya Nord i altres zones de l'estat. Aquestes són les frases principals dels programes dels cinc grans.

Partit Socialista

—“Cal corregir les zones d'ombra d'un govern de balanç clarament favorable, especialment l'atur. El creixement econòmic no ha estat suficient per eliminar la desocupació. El principal punt negre del decenni socialista és el fet que avui hi ha ja un milió d'aturats més que el 1981.”

—“L'opinió pública també ha digerit malament la llei d'amnistia que lliurava els diputats dels efectes de la justícia en el tema del finançament dels partits.”

—“Les condicions de la nostra actuació han canviat i nosaltres ho sabem. Però els valors continuen. Es tracta de promoure una societat de llibertat, de responsabilitat, de justícia i de solidaritat aniosa per assegurar la igualtat d'opcions entre tots, la tolerància, la laïcitat; el rebuig del racisme, de la xenofòbia i del sexisme, el respecte del pluralisme...”

responsabilitat, de justícia i de solidaritat aniosa per assegurar la igualtat d'opcions entre tots, la tolerància, la laïcitat; el rebuig del racisme, de la xenofòbia i del sexisme, el respecte del pluralisme...”

RPR-UDF (Unió per França)

—“Després de deu anys de socialisme França està en crisi. L'atur creix vertiginosament. La creació d'empreses està aturada. El món rural se sent abandonat. França està endeutada.”

—“Cal relançar l'economia i afavorir la creació de treball. Cal reformar l'ensenyament. Cal reconstruir l'estat i fer un repartiment de les seues competències. Cal assegurar la cohesió social. Cal seguir la construcció europea però des d'una França més ambiciosa.”

—“Els francesos han de saber com està

en realitat la situació financera de l'estat i per això els primers dies del nou govern es farà un balanç objectiu i serà per tal d'apreciar l'amplada dels deutes, els dèficits i de saber quines són les promeses no acomplertes del partit socialista.”

Els Verds-Generació Ecologia

—“Tenim una ambició immensa: canviar l'evolució actual de les societats humanes i inventar, amb audàcia i imaginació, un futur que no deixi ningú a la vora del camí. Però sabem que per a aconseguir-ho no és prou un èxit electoral.”

—“Som conscients de la gravetat i la urgència de la crisi ecològica, de com són de grossos els canvis que es necessiten i de les reticències i contradiccions a les quals ens hem d'enfrontar. Però estem disposats a exercir les responsabilitats a tots els nivells, des del respecte als valors de solidaritat i democràcia que són la nostra base i cercant el suport majoritari de la població.”

Partit Comunista

—“Reclamem una nova política econòmica que assegure el progrés social i el treball, mesures ràpides a favor del medi ambient, una neteja de la vida democràtica i una política europea i internacional que pose França a treballar per un món pacífic i més just.”

—“Els francesos estan descontents. Desocupació, precarietat i pobresa sacsegen milions de famílies. La joventut és sacrificada. Les desigualtats creixen cada vegada més. La gent té la sensació que és ignorada i menyspreada pels qui manen. La política està malalta a base de promeses incomplertes, de conspiracions i de negocis bruts.”

Front Nacional

—“Cal trencar la lògica de la decadència que porta a canviar-ne uns per altres: cal simplement reemplaçar una classe política desgastada i escleròtica per homes i dones amb idees noves i conviccions fortes i independents, allunyats de les transaccions econòmiques que l'embruten.”

—“Sempre, en períodes electorals, l'actual poder socialista i l'actual oposició us prometen que ho faran millor que no ho han fet abans. Però aquests dos decennis ja han demostrat que no saben frenar la desocupació, la inseguretat, la invasió del nostre país pels emigrants, la inquietud que tots sentim pels nostres.”

El Front Nacional de Le Pen traurà PÈRRE CODONYAN entre un 12 i un 14% dels vots.

guanyarà la dreta i la notícia més important es produirà, si és que té lloc, quan acaben les eleccions. Es tracta del *big bang*, hi ha qui diu *big crash*, de Michel Rocard i l'agònic Partit Socialista Francès.

Les enquestes són contundents. El PSF, en el poder, es queda en la línia del 20% dels vots. Abans de l'inici oficial de la campanya tenien un 21%. I els esforços d'un mes llarg de treball electoral no han mogut molt la xifra. Una dècada de poder reclama el relleu i una nova cohabitació entre François Mitterrand i el possible cap de govern RPR-UDF, Edouard Balladur. La coalició de la dreta, amb unes expectatives de vot entre el 40 i el 43%, afronta amb molta comoditat el rept. Caldrà veure si el *mag* Mitterrand encara troba una

Els candidats de la dreta, com Jacques Chirac (foto), obtindran prop de la meitat dels vots i s'asseguraran la victòria.

ARXIU

manera d'entorpir el procés a l'hora de nomenar el primer ministre. Però aquesta sembla l'única ombra que plana sobre el cel victoriós de la coalició. Els neogaullistes del RPR compten amb guanyar uns 220 escons que, sumats als 200 que podria aconseguir l'UDF i a alguns altres candidats de dreta, els donaria una majoria suficient per a governar. Unes altres enquestes, menys favorables, proposen un total que supera de poc els quatre-cents vots. En qualsevol cas en tenen de sobra.

Mentrestant l'Aliança dels Francesos pel Progrés, és a dir el Partit Socialista, s'haurà de conformar amb superar lleugerament la barrera dels 110 vots (i perdre així més de la meitat dels seus diputats) o, en el millor dels casos, la dels 120. El sistema electoral majoritari no deixa espai a les minories. I per això els altres tres partits amb possibilitats d'entrar al Parlament ho tenen molt difícil. El PC podria traure 19 diputats (en té ara 25) tot i tenir menys vots que el Front Nacional i els ecologistes, que aspiren a tindre'n un cadascun d'ells —encara que algunes enquestes en donen fins a tres als ecologistes—. Crida l'atenció força el 12-14% dels vots que podria arribar a aconseguir el Front Nacional, amb un programa extraordinàriament xenòfob. I sorprèn més encara la tranquil·litat amb què això és admès. Sobretot si es compara amb els aldarulls que provoquen un 8% de vots neonazis a l'estat alemany de Hesse. Els ecologistes, per la seua banda, queden més prop del Partit Socialista que no ho han estat mai però no sembla que puguin superar-lo. Un 15% dels vots, que és el que hi ha previst, els convertiria, però, en la gran revelació d'aquests comicis a doble volta que comencen diumenge.

Però si, per casualitat, aconseguiren reduir encara més les seues diferències amb els socialistes, la segona de les grans causes d'atenció, el *big bang* post-electoral de Michel Rocard canviaria ràpidament de decorat i gairebé deixaria de tenir sentit. Per cert: Rocard ho tindrà difícil per a guanyar en la seua circumscripció.

El *big-bang* és el gran tema per a una esquerra que veu com està de decebut el país amb el seu treball. La idea, la va llançar l'ex-primer ministre Rocard fa poques setmanes: dissoldre el partit socialista per a crear una nova estructura d'esquerres que pugui enfrontar-se amb garanties d'èxit a la dreta. Segons la tesi de Rocard aquest nou grup hauria d'agrupar les restes del PSF amb els *ecolos* (els Verds i Generació Ecologia), amb el Partit Comunista, amb els sindicats i amb els moviments socials compromesos amb els drets humans.

Que Michel Rocard és un home innovador no ho posa ningú en dubte. Fins i tot en la seua època de govern. Però tampoc no se li escapa a ningú que les eleccions presidencials estan pròximes, que els socialistes estan en les seues hores més baixes i que, per aquest camí, ell no arribarà al Palau de l'Elisi, seu del cap de la República. És a dir, que a ningú no se li escapa l'oportunisme de la tesi Rocard. Una tesi batejada com a *big-bang* amb una referència astrofísica, que hauria de ser el reflex de la *gran explosió* d'un model nou d'esquerra, il·lusionadora i deslliurada del dogmatisme.

Tot i això el problema que es planteja és si els destinataris del projecte hi voldran participar. Els ecologistes, sens dubte els principals inquirits, no ho veuen massa clar. La por de quedar engolits pels polítics professionals del PSF és evident. I pa-

ralitza, tot i que alguns sectors ecologistes es mostren favorables a la idea. Junts, els ecologistes, els socialistes i els comunistes pràcticament igualarien el nombre de vots a la coalició de la dreta. Però això només sobre el paper. La segona volta de l'escrutini, el dia 28, servirà per a aclarir també per on van les simpaties de cadascun. Les enquestes (de nou) no situen el vot ecologista de la primera volta com a massivament decantat cap als candidats socialistes en la segona. Allà on la segona volta siga disputada entre PS i RPR-UDF sembla que els ecologistes distribuïran la seua preferència meitat i meitat. Mirat amb la lupa, aquests resultats han de servir per a valorar al detall la possibilitat de l'entesa. Un candidat socialista va voler resumir la tesi del *big-bang* amb aquestes paraules: "el PS representa el 20% dels francesos, la dreta el 50, per tant queda un espai de 30 que no se sent de dreta i que és el que cal treballar". En política, però, no tot és aritmètica.

Les dificultats de l'esquerra comencen, doncs, per la teoria. Però la dreta no n'està exempta i aquest és l'altre gran tema post-electoral. El referèndum de Maastricht, la tardor passada, va representar una escissió en el conjunt de la ciutadania francesa, però també dins la dreta. Els cartells electorals que col·locaven en un cantó les raons del sí i en l'altre les del no demanant als electors votar en consciència només amb ells mateixos passaran a la història. La dreta, com cap altra formació política, es va veure immersa en una batalla entre partidaris i detractors de Maastricht. Ara cal veure com ho resoldran, això, una vegada ja estiguen en el poder.

Vicent Partal